

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 598

van **MAURITS VANDE REYDE**

datum: 13 september 2023

MATTHIAS DIEPENDAELE

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Conceptnota 'Subsidies in goede banen' - Uitvoering

De conceptnota "Subsidies in goede banen" werd op 16 juli 2021 door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Ze bevatte een aantal maatregelen die moeten bijdragen tot een beter beheer en striktere controle van subsidies. Zo onder andere zullen subsidies voortaan na 5 jaar automatisch vervallen (sunset clause) om na te gaan of ze voldoende effectief en efficiënt zijn en of ze nog relevant zijn. Er zal een meer eenduidig kader voor subsidieregelingen komen. Verder zou ook de reservevorming van gesubsidieerde entiteiten onderzocht worden. Ook zou een mandaat gegeven worden aan de Inspectie van Financiën voor het uitoefenen van een "beleidsdomeinoverschrijdend toezicht op subsidies".

1. Kan de minister voor elk van de vooropgestelde maatregelen uit de conceptnota een overzicht geven van:
  - a) de stand van zaken m.b.t. de uitvoering? Welke stappen zijn al gezet? Welke maatregelen zijn al in werking;
  - b) de nog te zetten stappen en timing voor implementatie?
2. Op welke manier werd door de Inspectie van Financiën al invulling gegeven aan het mandaat voor het uitoefenen van een "beleidsdomeinoverschrijdend toezicht op subsidies"? Werden al relevante vaststellingen gedaan? Werden bijvoorbeeld al anomalieën vastgesteld?

**Vlaams
Parlement**

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 598 van 13 september 2023

van **MAURITS VANDE REYDE**

---

1. a) De genoemde maatregelen werden met de wijziging van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 (VCO) bij het decreet van 1 juli 2022 en de wijziging van het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 (BVCO) bij het besluit van 28 oktober 2022 regelgevend verankerd.

Zo regelt VCO de beleidsevaluatie van bestaande en nieuwe subsidiekaders en subsidies. Die beleidsevaluatie zal om de vijf jaar gebeuren en zal door de beleidsdomeinen worden georganiseerd. De resultaten van de beleidsevaluatie zullen de basis vormen van een geïnformeerde beslissing van de Vlaamse Regering (of in geval van delegatie de gedelegeerde) over de verderzetting, aanpassing of eventuele stopzetting van de subsidies. De eerste beleidsevaluaties zijn voor bestaande subsidiekaders en de daaruit voortvloeiende subsidies verplicht vanaf 1 januari 2028. Nieuwe subsidiekaders en de daaruit voortvloeiende subsidies moeten de eerste keer beleidsmatig worden geëvalueerd vijf jaar na de eerste inwerkingtreding van het nieuwe kader.

Daarnaast bepaalt VCO uit welke elementen een subsidiekader minimaal moet bestaan. Specifiek voor oproepen tot subsidieaanvragen voorziet VCO een bijkomende set van verplichte elementen. Op die manier bied ik de nodige handvaten om tot sterke en weloverwogen subsidieregelingen te komen die zowel aan de subsidieverstrekkers als aan de subsidieontvangers transparantie en duidelijkheid geven.

Ten derde heeft VCO ook het principe van de niet-retroactiviteit van subsidies verankerd. De niet-retroactiviteit van subsidies is een nagel waar ik blijf op kloppen. VCO bepaalt dat een subsidie moet worden toegekend voordat de activiteit waarop de subsidie betrekking heeft, start. Subsidies worden namelijk gegeven om bepaalde beleidsdoelstellingen te bereiken (die ook moeten worden vastgelegd in het hierboven vermelde subsidiekader). Het is dan ook logisch dat je die beleidsdoelstellingen op voorhand bepaalt en de nodige afspraken kan maken met de subsidieontvanger. De correcte toepassing van de mildering die in VCO werd aangebracht voor jaarlijks terugkerende subsidies, bewaak ik ook streng.

Tot slot, wat reservevorming bij gesubsidieerde entiteiten betreft, heb ik met VCO en BVCO enkele duidelijke verstrengingen ingevoerd op het vlak van reservevorming. Subsidies moeten immers worden ingezet voor de financiering van activiteiten die het beleid van de overheid mee helpen realiseren. Ze dienen niet om gedurende jaren te worden opgepot en resultaatloos te blijven. Concreet voorziet BVCO uitdrukkelijk dat de aangelegde reserve zal worden teruggevorderd bij het einde van een gesubsidieerde activiteit of bij vervroegde stopzetting. Op die manier bouw ik een extra waarborg in dat subsidiemiddelen worden ingezet voor het doel waarvoor de subsidie initieel is verstrekt. Daarnaast werd het regime voor de aanleg van reserves voor sociaal passief aangescherpt en kunnen subsidies die hun rechtsgrond louter in het uitgavendecreet hebben, niet meer dienen voor de aanleg van reserves.

b) Vanuit haar coördinerende rol binnen het evaluatiebeleid, die BVCO heeft verankerd, zal het Departement Financiën en Begroting vanaf 2024 het evaluatiebeleid binnen de Vlaams overheid ondersteunen vanuit de principes van prestatiegeïnfomeerd begroten. Ze zal daarnaast waken over het horizontaal beleid inzake periodieke beleidsevaluatie van subsidies en subsidiekaders, door toe te zien op de naleving van de periodieke evaluatieverplichting, bij te dragen aan kennisopbouw terzake bij de inhoudelijk bevoegde beleidsdomeinen, en periodiek te zorgen voor een meta-analyse en leerlessen van de uitgevoerde evaluaties. Het plan van aanpak dat een concrete invulling moet geven aan deze rol werd recent op het Voorzitterscollege besproken en zal worden uitgerold.

Binnen de verschillende beleidsdomeinen vraagt het uitrollen van de nieuwe aanpak rond subsidiekaders tijd. Zoals dit bij een hervorming regelmatig het geval is, is het een loskomen van een eigen vertrouwde aanpak en evolueren naar een nieuwe werkwijze met meer aandacht voor eenvormigheid voor alle subsidieverstrekkers. Binnen het verdere implementatietraject van de subsidiekaders blijft mijn administratie inzetten op verduidelijking naar en ontzorging van de verschillende beleidsdomeinen.

Voor wat de andere concrete maatregelen betreft, kan ik kort zijn. De wijzigingen die werden ingevoerd ingevolge de conceptnota 'Subsidies in goede banen' zijn reeds in werking. Samen met de Inspectie van Financiën zie ik bijvoorbeeld nauwlettend toe op het aspect reservevorming bij nieuwe of wijzigende sectorspecifieke regelgeving.

2. In BVCO hebben we naar aanleiding van de evaluatie ervan, uitdrukkelijk opgenomen dat de Inspectie van Financiën een gericht, en systematisch toezicht uitoefent op de toegekende en uitbetaalde subsidies na het afsluiten van het project of de activiteit waarvoor die subsidies werden toegekend. Uiteraard behoort het tot de autonomie van de Inspectie om dat toezicht zelf vorm te geven. De Inspectie kan bijvoorbeeld kiezen om steekproefsgewijs dan wel meer overkoepelend te werk te gaan. Uiteraard biedt het Departement Financiën en Begroting daarbij de nodige ondersteuning. Zo wordt in 2024 een applicatie 'Verstrengd Toezicht Subsidies' (VTS) in gebruik genomen.

Daarnaast worden in 2024 voor VTS ook extra Inspecteurs en ondersteuningspersoneel ingezet bij de Inspectie van Financiën. We investeren ook in systemen die met behulp van datamining en AI ons op termijn moeten in staat stellen om misbruik nog beter op te sporen en zelfs te voorkomen.

Bij de gecontroleerde subsidies, met inbegrip van de door de Vlaamse Audit Autoriteit behandelde Europese dossiers, werden door de Inspectie van Financiën de volgende vaststellingen gedaan:

- Niet correcte toepassing van wetgeving overheidsopdrachten;
- Geen (directe) link tussen ingediende kosten en project;
- Geen of onvoldoende bewijsstukken;
- Geen voorafgaandelijke afspraken inzake de verdeling van algemene kosten;
- Dubbele financiering;
- Indienen van niet subsidiabele kosten of niet-betaalde uitgaven;
- Indienen van kosten die buiten de subsidiabele periode werden gemaakt;
- Laattijdig ingediende (of ontstentenis aan) afrekening door de subsidiebegunstigde;
- Materiële vergissingen (rekenfouten, ...).